
PIEKSÄMÄEN VETURITALLIT

Veturitorin ja Veturipuiston yleissuunnitelmat

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maisemasuunnittelun koulutusohjelma

Lepaa, syksy 2014

Henna Järvinen

HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
Maisemasuunnittelun koulutusohjelma
Maisemasuunnittelu**Tekijä**
Työn nimiHenna Järvinen
Pieksämäen veturitallit, Veturitorin ja Veturipuiston yleis-
suunnitelmat**Vuosi** 2014**TIIVISTELMÄ**

Opinnäytetyön tilaajana oli Pieksämäen kaupunki. Opinnäytetyösopimus tehtiin syksyllä 2013, mikä on voimassa vuoden 2014 loppuun saakka. Opinnäytetyö koskee Pieksämäellä saneerattavia veturitalleja, joihin ollaan rakentamassa liiketiloja ja katettu veturitori. Alueen läheisyyteen on kaa-voitettu puistoalue leikkipuistoihin. Lisäksi Veturitallien välittömään läheisyyteen on suunnitteilla suuri kauppakeskusalue.

Valitsin tämän opinnäytetyöni aiheeksi, koska arvostan vanhoja rakennuksia ja pidän tärkeänä niiden kunnostamista. Työn tavoitteena oli suunnitella Pieksämäelle saneerattaviin Veturitallisiin tori- ja puistoalueen idealuonteiset yleissuunnitelmat. Veturitallit ovat Museoviraston suojeluksessa. Tilaajan toiveena oli vuodenaikojen vaihtuvuuden näkyminen Veturitorilla. Veturipuistossa haluttiin huomioida kaikki ikäryhmät ja kauppamaailman asiakkaat. Puistoalueen suunnittelussa oli otettava huomioon alueen maisemallisen arvon säilyminen.

Työn teoriaosuudessa käsiteltiin Pieksämäen veturitallien historiaa. Vertailun vuoksi esiteltiin muutaman kaupungin saneeraamia veturitalleja. Veturitallit kuuluvat museoviraston suojelukseseen. Tämän vuoksi käytiin läpi suojelun huomioimista maisemasuunnittelussa. Veturitorille suunnitellun kasvillisuuden vuoksi teoriaosuudessa käsiteltiin kasvien asettamia vaatimuksia sisätiloissa ja niiden hoitoon liittyviä seikkoja.

Opinnäytetyö oli toiminnallinen, missä tuotettu työ oli suunnitteluaineistoa. Veturitorin ja Veturipuiston suunnittelussa on käytetty tilaajan ja alueen suunnittelusta vastaavan arkkitehdin antamia lähtökohtatietoja. Lisäksi suunnittelija oli käynyt itse suunnittelualueella ja tutustunut alueen yleiskaavaan. Teoriaosuuden lähdeaineistona oli käytetty kirjallisuutta, elektronisia lähteitä, suullista tiedonantoa ja sähköpostiviestejä.

Avainsanat Veturitallit
Suojaus
Veturitori
Veturipuisto**Sivut** 27 s. + liitteet 4 s.

HAMK University of Applied Sciences
Degree Programme in Landscape Design
Landscape Design

Author	Henna Järvinen	Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	Engine bay of Pieksämäki, General plans of market area and engine park	

ABSTRACT

This thesis was commissioned by the city of Pieksämäki. The contract was signed in the autumn of 2014, and it's valid until the end of the year 2014. This thesis is about the engine bay, which is currently being renovated so that business premises and a covered market area can be built into the engine bay. The park and the playground are designed to be constructed in the close vicinity of the engine bay. A large shopping mall area is also designed to be built right next to the engine bay.

This topic was chosen because the author greatly appreciates old buildings. The aim of this thesis was to design ideas and general plans for the market and the park areas of the engine bay. The engine bay is protected by the Finnish National Board of Antiquities. The employer wanted that different seasons could be seen in the market area. Concerning the park area, it was important that different age-groups and customers were noticed. When designing the park area, it was important to keep the value of the landscape.

In the theoretical part of the thesis, the history of Pieksämäki city was covered. For the sake of comparison, different engine bays renovated by different cities were also covered. Because the engine bay is protected by Finnish National Board of Antiquities, matters of protection concerning landscape design were covered. In the theory part of the thesis, requirements of care concerning the vegetation planned for the engine bay were covered.

This thesis was functional, and the work produced work was planning material. When the market and the park areas were designed, information given by both the employer and the architect was used. The author visited the construction area personally and familiarized herself with the master plan. Literature, electronic sources, spoken information and e-mails were used as source material in the theoretical part.

Keywords engine bay
protection
market area
engine park

Pages 27 p. + appendices 4 p.

KÄSITTEET JA LYHENTEET

Saneeraus = Korjausrakentamista, jossa korjataan rakennusta tai rakennelmaa.

Restaurointi = Rakennetun ympäristön, rakennuksen tai sen osan kulttuurihistoriallisen arvon säilyttävää korjaamista.

ELY- keskus = Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	SUOJELUN HUOMIOIMINEN MAISEMASUUNNITTELUSSA	2
2.1	Suojelun lainsäädäntö.....	2
2.1.1	Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)	2
2.1.2	Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)	2
2.1.3	Kirkkolaki (1054/1993).....	3
2.1.4	Luonnonsuojelulaki (1096/1996)	3
2.2	Suojeltavan alueen suunnittelu	3
3	PIEKSÄMÄKI, RADAN VARRELLE KEHITTYNYT KAUPUNKI.....	4
4	PIEKSÄMÄEN VETURITORIN JA VETURIPUISTON YLEISSUUNNITELMAT 5	
4.1	Lähtökohdat	5
4.1.1	Historia.....	5
4.1.2	Muiden paikkakuntien veturitallien uusiokäyttö	5
4.1.3	Tilaajan toiveet	6
4.2	Veturitorin yleissuunnitelma	6
4.2.1	Lähtötiedot.....	6
4.2.2	Suunnitteluratkaisut	8
4.2.3	Veturitorin yleissuunnitelma	9
4.2.4	Keskusympyrä	10
4.2.5	Lasten leikkipaikka	11
4.2.6	Köynnöskujanne	12
4.3	Viher- ja kausikasvit sisätiloissa	13
4.4	Veturipuiston yleissuunnitelma	13
4.4.1	Lähtötiedot.....	13
4.4.2	Suunnitteluratkaisut	15
4.4.3	Leikkipuisto	17
4.4.4	Satamalaituri.....	19
4.4.5	Nurmikumpu.....	21
5	LOPPUPÄÄTELMÄT VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.	
	LÄHTEET	24

Liite 1	Veturitorin laitteet
Liite 2	Veturipuiston laitteet
Liite 3	Veturitorin yleissuunnitelma
Liite 4	Veturipuiston yleissuunnitelma

1 JOHDANTO

Pieksämäen keskusta-alueella sijaitsevat vanhat veturitallit, joiden läheisyyteen on kaavoitettu liikekeskus. Veturitallien kunnostus on aloitettu syksyllä 2013. Veturitallit ympäristöineen tulee olemaan kaupungin ylpeys, joka tuo alueelle lisää vetovoimaisuutta.

Syksyllä 2013 kysyin Pieksämäen kaupungin kiinteistöpäällikkö Reijo Raitiolta, olisiko mahdollista tehdä opinnäytetyötä veturitallialueelle. Käytämme asiasta keskustelua ja hänen esiteltyä suunnittelutarpeitaan, teimme opinnäytetyösopimuksen veturitorin sekä puistoalueen suunnittelusta.

Opinnäytetyö koskee Pieksämäen kaupungissa saneerattavien veturitallien yhteyteen rakennettavan Veturitorin ja Veturipuiston ideatasoista yleissuunnittelua kasvillisuuden ja leikkipaikkojen osalta. Työn tuotoksena ovat yleissuunnitelmat alueille, joiden teoriaa käsitellään tässä raportissa. Raportissa käsitellään suojelun vaikutuksia maisemasuunnitteluun, Pieksämäen kaupungin kehitystä ja veturitallien historiaa. Lisäksi raportissa tutustutaan muiden paikkakuntien veturitallien uusiokäyttöön, esitellään yleissuunnitelmat ja perustellaan niissä käytettyjä ratkaisuja.

Veturitallit ovat museoviraston suojeluksessa, minkä vuoksi rakennuksien restauroinnissa on säilytettävä rakennuksen ominaispiirteet sekä huolehdittava kulttuurihistoriallisen arvon säilymisestä (Museovirasto suojellun rakennuksen korjaushankkeessa 2013). Museovirastolla on ollut veturitallien osalta erinäisiä vaatimuksia, joita kaikkia ei ole voitu toteuttaa. Tällöin rakentaminen on toteutettu kompromisseja tehden. Esimerkiksi veturitallien yläpohja olisi tullut säilyttää entisellään. Tämä oli kuitenkin niin huonossa kunnossa, joten uuden rakentaminen oli väistämätöntä. (Raitio, haastattelu 16.10.2014.) Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutoksen mukaan puistoalueen puustoa tulee hoitaa siten, että sen maisemallinen arvo säilytetään (Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutos 2012). Viheralueiden arvostus tuo alueelle lisäarvoa. Se lisää myös ihmisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia alueella.

Veturitallialueen saneeraukseen kaupunki on saanut rahoitusapua EU:lta. Maakuntakeskus on antanut veturitorin rakentamiseen 1,1 milj. € ja ELY-keskus 1,4 milj. € veturitallien saneeraamiseen. Veturitallialueen saneerauksen yhteiskulut ovat noin 12 milj. €. (Raitio, haastattelu 16.10.2014.) Veturitallialueen saneeraus on aloitettu muutama vuosi sitten maa-ainesten puhdistamisella. Syksyllä 2013 on aloitettu veturitallien seinien puhdistuksella. (Pallonen 2013, Yle uutiset 11.12.2013.) Syksyllä 2014 on päästy rakentamaan piha-alueita. Jouluna 2014 valmistuu veturitori ja toukokuussa 2015 veturitallialueen on tarkoitus olla valmis. Kauppakeskus rakentuu alueelle myöhemmin. (Raitio, haastattelu 16.10.2014.)

2 SUOJELUN HUOMIOIMINEN MAISEMASUUNNITTELUSSA

Tässä luvussa käsitellään suojelun huomioimista osana maisemasuunnittelua. Suunniteltava alue voi olla esimerkiksi suojeltu luonnonsuojelulain nojalla, alue voi olla osa rakennusperintökohdetta tai kunta on voinut määrittää alueen suojelluksi yleiskaavassa. Suunniteltava alue, kuten alueen puusto, voi olla myös osittain suojeltua. Kaava-alueella olevan alueen tai alueen osan suojelun saa selvitettyä esimerkiksi kaupungin asemakaavasta.

2.1 Suojelun lainsäädäntö

Suojeltava kohde on usein osa rakennusperintökohdetta, kuten merkittävä rakennus tai useista rakennuksista muodostuva alue. Maisemasuunnittelussa kohteena on usein puisto tai puutarha. Suojelua säätelevät mm. maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999), laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), kirkkolaki (1054/1993) sekä luonnonsuojelulaki (1096/1996). Suojeltavien alueiden säilyminen voidaan turvata kaavoitusprosessissa. Kaavoituksessa otetaan huomioon historiallisesti ja kulttuurisesti merkittävät kohteet. Kuntakohtainen yleiskaava mahdollistaa alueellisten ominaispiirteiden huomioimisen. (Rakennustietieto 2013, 4.)

2.1.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)

Maankäytön suunnittelussa maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää maiseman ja kulttuuriympäristön huomioimisen. Kaavoituksessa on selvitettävä kaavan vaikutusta muun muassa maisemaan ja kaupunkikuvaan. Ympäristöministeriö voi tehdä päätöksen kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta, joka voidaan perustaa esimerkiksi alueen historiallisten ominaispiirteiden säilyttämiseksi. (Rakennussuojelua ja maisemansuojelua koskeva lainsäädäntö 2014.)

2.1.2 Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)

Rakennusperinnön suojelemisen tavoitteena on vaalia alueen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä turvata rakennetun kulttuuriympäristön monimuotoisuus. Rakennusperinnön säilyttämiseksi voidaan suojella rakennuksia ja rakennusryhmiä, mutta laajoja aluekokonaisuuksia tai maisemaa lain nojalla ei voida suojella. (Rakennussuojelua ja maisemansuojelua koskeva lainsäädäntö 2014.)

Museovirasto on rakennusperintöön liittyvien asioiden asiantuntija. Rakennusperinnön säilyttämistä ja edistämistä valvovat myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY). Suojelusta päättää ELY-keskus. (RLS 498/2010 1:3§.)

Rakennusperinnön suojelu voi koskea rakennuksen säilyttämistä tai käyttöä niin, ettei sen kulttuurihistoriallinen merkitys vaarannu. Suojelumääräykset voivat myös edellyttää yhteydenpitoa suojelua valvovaan viranomaiseen. (RLS 498/2010 2:10§.)

2.1.3 Kirkkolaki (1054/1993)

Kirkkolain tavoitteena on turvata kirkkorakennuksien suojelu osana kulttuuriperintöä. Ennen vuotta 1917 rakennettu kirkkorakennus on suojeltu lain nojalla. Kirkkohallitus voi määrätä tätä myöhemmin rakennetun kirkon suojelluksi, jos se on esimerkiksi perusteltua rakennushistorian kannalta. Rakennuksen suojelu käsittää myös rakennuksen pihapiirin. (KirkkoL 1054/1993 14:5§.)

2.1.4 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Luonnonsuojelulaki määrittää suojeltavat luontotyytit, joita voivat olla esimerkiksi suuret yksittäiset puut ja puuryhmät. Näiden alueiden suojelusta päättää elinkeino-, liike- ja ympäristökeskus (ELY). (LSL 1096/1996 4:29§.) Puu tai puuryhmä voidaan todeta kauneutensa, harvinaisuuden tai maisemallisen merkityksen vuoksi rauhoitetuksi luonnonmuistomeriksi (LSL 1096/1996 3:23§). Maan omistaja voi hakea luonnonmuistomerille suojelupäätöstä. Kunta päättää luonnonmuistomerkkien suojelusta yksityismailla (LSL 1096/1996 3:26§).

2.2 Suojeltavan alueen suunnittelu

Maisemasuunnittelussa alueen suojelu koskee usein rakennusta ja sen ympäristöä, joka on kulttuurihistoriallisesti arvokas. Suunniteltava alue voi olla myös historiallinen puutarha, joka voi olla asuinympäristössä oleva asuin-kortteli tai piha, julkisen rakennuksen ympäristö, julkinen puisto tai jokin erityisalue, kuten hautausmaa. Tällaisten alueiden suojelua ohjaavat lainsäädäntö, jota edellä jo käsiteltiin. (Rakennustieto 2013, 2-3)

On tärkeää selvittää suojellun kohteen suojelustatus. Tästä ei ole valtakunnallisesti kattavaa inventointia, joten jokainen kohde on selvitettävä erikseen. Asiaa voi lähteä selvittämään kunnan kaavoitusviranomaiselta. Lisäksi voi tarkistaa, löytyykö suunniteltava kohde valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen RKY2009-inventoinnin luettelosta. Lisäksi voi selvittää, löytyykö kohde esimerkiksi Museoviraston, ELY- keskuksen tai ympäristöministeriön rekisteristä. (Rakennustieto 2013, 8-9.)

Suojeltavan alueen suunnittelu aloitetaan kohteen yleisinventoinnilla. Inventoinnissa tarvitaan eri alojen asiantuntemusta, kuten arkkitehtuurin, kasvitieteen ja kulttuurihistorian. Kohdeinventoinnissa säilyneet kuvat ja kirjalliset dokumentit ovat tärkeitä. Näin voidaan muodostaa kuvaa siitä, millainen alue on ennen ollut. Inventoinnin jälkeen alue arvotetaan. Arvotekijöitä voivat olla puutarha- ja rakennustaiteelliset arvot, luontoarvot tai maisema- ja kaupunkikuvallinen sekä kaupunkirakenteellinen arvo. (Rakennustieto 2013, 9.)

Suunnittelussa on otettava huomioon alueen arvotekijät ja suunnittelua on tehtävä tämän pohjalta. Suojellun kohteen restaurointityöt tulee suunnitella toteutettavaksi mahdollisimman toimiviksi nykykäytäntöön. Alueen käytön

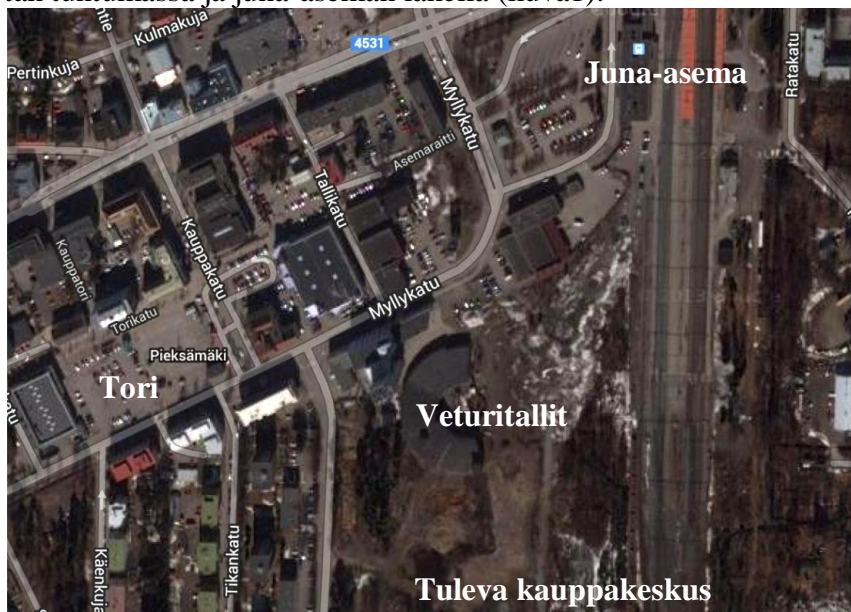
tulisi vahvistaa historiallista arvoa. Suunnittelussa tulisi ottaa huomioon alueen historian aikakausi ja tämän tulisi näkyä suunnittelussa. Restauroinnissa korvaavien elementtien on oltava alkuperäisillä paikoillaan ja niiden on sovittava saumattomasti yhteen muun ympäristön kanssa. Tilajaottelussa ja kasvillisuudessa voi korostaa ja kunnioittaa alueen historiallista kerroksellisuutta. Suunniteltaessa alue aikakauteen sopivalla tavalla ja käytettäessä sen hetkisiä perinnekasveja, kunnioitetaan sen ajan rakennusperinnettä ja vahvistetaan alueen historiallisia arvoja. (Rakennustieto 2013, 9-12.)

3 PIEKSÄMÄKI, RADAN VARRELLE KEHITTYNYT KAUPUNKI

Savon radan rakentaminen toi 1800-luvun lopulla alueelle paljon työtä, ja työläisiä tuli myös paljon ulkopaikkakunnilta. Vuonna 1889 Savon rata avautui liikenteelle. Rata tuli kulkemaan Mikkelistä Pieksämäen ja Kuopion kautta Ouluun. Tällä oli Pieksämäelle tietenkin suuri taloudellinen merkitys. Väkiluku kasvoi ja liike-elämä vilkastui. Tämä loi edellytykset Pieksämäen kauppalalle. (Lappalainen, 120-124.) Tällä hetkellä Pieksämäellä on asukkaita vähän reilu 19 000 (Tilastokeskus, 31.12.2013).

”Pieksämäki on maan ainoa viiden radan risteysasema” (Pieksämäen rautatieläisympäristö 2009). Raideliikenteellä on ollut suuri merkitys kaupungin imagoon ja tunnettavuuteen. Pieksämäki on tunnettu risteysasema, joka on monelle suomalaiselle tullut tutuksi junalla matkustaessa. Veturitallit tulevine kauppakeskuksineen näkyvät junaraiteille Jyväskylään ja Mikkeliin mentäessä. Tämä on risteysasemakaupunkina tunnetun Pieksämäen kaupunkikuvaa korottava elementti.

Veturitallien saneerauksella ja sen läheisyyteen kasvavalla kauppakeskusalueella onkin valtava merkitys Pieksämäen kaupunkikuvaan ja liike-elämän kehitykseen. Veturitallit ja kauppakeskusalue sijaitsevat aivan keskustan tuntumassa ja juna-aseman lähellä (kuva1).

Kuva 1. Ilmakuva Veturitallien sijoittumisesta Pieksämäen kaupungin keskustassa (Googlemaps, 2014).

4 PIEKSÄMÄEN VETURITORIN JA VETURIPUISTON YLEISSUUNNITELMAT

4.1 Lähtökohdat

Suunnittelualue on osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, johon kuuluvat VR:n vanhat veturitallit, Myllykadun varrella sijaitseva korkea vanha viljasiilo ja rautatien vanha vesitorni. Lisäksi alueen läheisyydessä on vanha Raamattutalo, joka on suojeltu rakennussuojelulain nojalla. Vanhan varikkoalueen kaavamuutoksessa (17.10.2012) on tarkoitus kehittää Pieksämäen keskustan kaupunkikuvaa (Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutos 2012, 5-6).

4.1.1 Historia

Pieksämäelle syntyi 1900-luvun alussa rautateiden risteysasema, jonka seurauksena alueelle kehittyi kaupunki. Ensimmäinen yksipaikkainen veturitalli rakennettiin vuonna 1889, jolloin Pieksämäelle ei ollut vielä tarkoitus rakentaa risteysasemaa. (Iltanen 2009, 292.)

Uusia rataosuuksia rakentaessa asemapihakin kasvoi. Vuonna 1918 valmistui viimeinen rataosuuksia, jolloin Pieksämäeltä lähti rata neljään eri suuntaan. Ensimmäistä veturitallia laajennettiin vuosina 1913-14, jonka jälkeen sitä laajennettiin vielä viiteen otteeseen vuoteen 1920-luvulle saakka. Uusi, tiilinen veturitalli valmistui vuonna 1929, jota laajennettiin vuosina 1939 ja 1960. Toisen maailmansodan aikana ensimmäinen veturitalli tuhoutui. Ensimmäistä veturitallia pidettiin vanhaa asemaakin komeampana rakennuksena. (Iltanen 2009, 292.)

Uuden varikko-alueen rakentamisen myötä vanhojen veturitallien käyttö hiljeni vuonna 1989 (Iltanen 2009, 294). Tämän jälkeen veturitalleilla on pidetty konsertteja ja siellä on järjestetty tansseja. Veturitalleilla on ollut monia omistajia. Tällä hetkellä sen omistaa Pieksämäen kaupunki. (Raitio, haastattelu 16.10.2014.)

4.1.2 Muiden paikkakuntien veturitallien uusiokäyttö

Jyväskylässä, Salossa ja Pasilassa on saneerattu vanhat veturitallit uudelleen kaupunkilaisten käyttöön. Näistä yksi on kaupungin omistuksessa, mutta toiset ovat yksityisen tahon omistuksessa.

Jyväskylässä veturitalleille on rakennettu nuorille ja nuorille aikuisille aktiivisen toiminnan keskus. Siellä on erilaisia tiloja kokoustiloista bänditiloihin, jotka ovat vuokrattavissa. Veturitallit Jyväskylässä on viikoittain tapahtumia ja toimintaa nuorille. Tällä hetkellä veturitalleilla toimii Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelu, sekä kolme muuta toimijaa. (Veturitallit Jyväskylä, 2014.)

Salon vanhoihin veturitalleihin on rakennettu Salon taidemuseo Veturitalli. Vanha tiilinen osa on kunnostettu näyttelytiloiksi. Saneerauksen yhteydessä laajennusosaan on rakennettu toimistotilojen lisäksi tilauskahvila. (Salon taidemuseo Veturitalli, n.d.)

Pasilan vanhat veturitallit on saneerattu kokous- ja juhlatiloiksi. Tilat omistaa tapahtumatuotantoyritys, jonka osaamisaluetta on mm. juhlatilojen vuokraus. (Veturitallit, n.d.)

4.1.3 Tilaajan toiveet

Työn tilaajana on Pieksämäen kaupunki. Opinnäytetyösopimus kirjoitettiin syksyllä 2013, jolloin tilaaja esitti suunnittelutarpeensa. Opinnäytetyön suunnittelu koskee Pieksämäelle saneerattavien veturitallien katettua torialuetta ja veturitallien vieressä sijaitsevaa puistoaluetta, jonka yhteyteen on kaavoitettu leikkikenttä. Tilaaja tilasi opinnäytetyöksi alueiden idealuonteiset yleissuunnitelmat.

Veturien kääntöpöytä on sijainnut aukion keskellä, joka on museoviraston suojelema. Kääntöpöytää ei itsessään enää ole, mutta sijainnin tulee näkyä esim. materiaaliratkaisuissa. Tilaajan toiveena myös on, että kääntöpöydältä kulkevat kiskot veturipilttuisiin olisi jollain tavalla näkyvillä. (Raitio, haastattelu 11.10.2013.)

Tilaaja toivoo veturitorille vuodenaikojen vaihteluiden näkyvyyttä ja erityisesti lasten huomioimista. Kaikkien kalusteiden tulee olla tarpeen vaatiessa siirrettävissä. Pintamateriaalien on oltava myös helposti siistittävässä ja sen on mahdollistettava esimerkiksi lentopalloturnauksien pitäminen tai autolla ajaminen. (Raitio, haastattelu 11.10.2013.)

Veturipuisto sijaitsee Veturitallien lounaispuolella. Puistoalueelle on kaavoitettu leikkikenttä, joka on pinta-alaltaan n. 500 m², 24 m x 20 m. Puistoalue on kokonaisuudessaan 2000 m².

Puiston osalta ei tilaajalla ollut rajoitteita. Toiveena on jotain uutta ja erilaista, jossa on erityisesti otettu huomioon lapset, lapsiperheet ja kauppareisijain asiakkaat. Alueella tulee ottaa huomioon säästettävät puut. Lisäksi puiston tulee olla sopusoinnussa muun ympäristön kanssa. (Raitio, haastattelu 11.10.2013.)

4.2 Veturitorin yleissuunnitelma

4.2.1 Lähtötiedot

Suunnitelman lähtökohtatietoina on käytetty tilaajan antamia tietoja (Raitio 11.10.2013) ja arkkitehtitoimisto Kantonen Oy:n lähettämiä pohjatietoja (Kallantie 21.11.2013). Lisäksi suunnittelija on käynyt itse tutustumassa suunnittelualueeseen.

Veturitallit ovat Museoviraston suojeluksessa, jonka asettamat vaatimukset ja rajoitukset tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Veturitorin pinta-ala on 1500 m². Se on lämmitetty sisätila, talvella lämpötila laskee alimmillaan – 10 °C (Raitio, haastattelu 11.10.2013). Sen pitkällä ja suoralla sivulla kulkee asemakaavaan merkitty kevyen liikenteen väylä. Toisella sivulla kaa-reutuu veturitallien pilttuut, joihin tulee liiketiloja (kuva 2, 3 ja 4).

Veturitorille on suunniteltu esiintymislava, joka sijaitsee pohjoispuoleisella sivulla. Tämän takana ovat suuret sosiaaliset tilat. Esiintymislava on suunniteltu siirrettäväksi, joten se ei ole kiinteä. (Raitio, haastattelu 11.10.2013.)

Kuva 2. Veturitallit koillisesta päin ennen saneeraamista syksyllä 2013. (Henna Järvinen.)

Kuva 3. Veturitallien sisäpiha ennen saneeraamista syksyllä 2013 Sisäpihalle rakennetaan veturitori. (Henna Järvinen.)

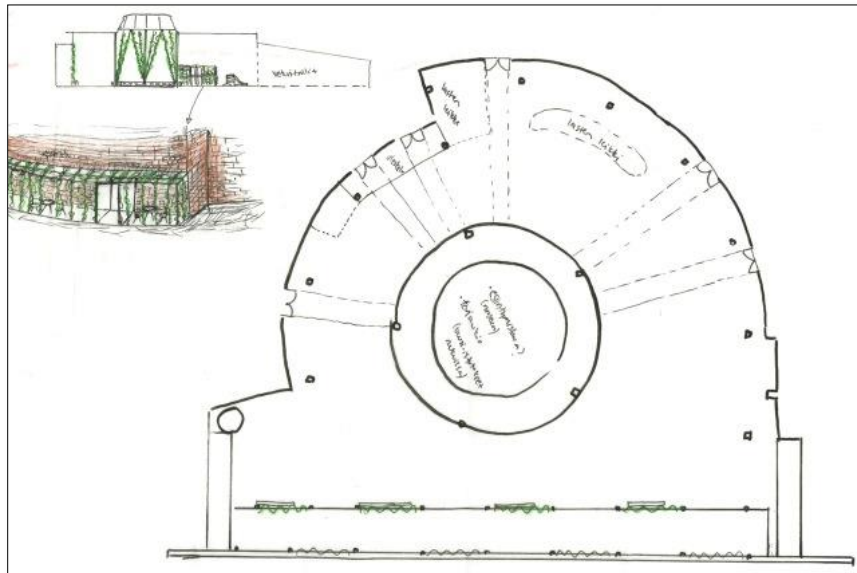

Kuva 4. Veturitallien julkisivukuva pohjoisesta päin (Kallantie 21.11.2013).

4.2.2 Suunnitteluratkaisut

Luonnoksen alkuvaiheessa on otettu huomioon ihmisten käyttämät pääkulkureitit ja tilaajan esittämät toiveet. Aluksi suunnitelmissa oli siirtää esiintymislava toriaukion keskelle (kuva 5), johon oli suunniteltu kantavat tukipilarit. Tukipilareiden välillä olisi kulkenut vaijereita, joita pitkin köynnökset olisivat voineet vapaasti kasvaa. Tämä olisi luonut lehvästömäisen tunnelman siirrettävälle, tai mahdollisesti maasta ylös nousevalle esiintymislavalle.

Luonnoksen esittelyvaiheessa, joulukuussa 2013, kävi kuitenkin ilmi tilaajan toivoneen arkkitehteiltä tukipilareiden poistoa. He halusivat koko toriaukiotilan olevan täysin avoin. Tilaajan kanssa sovittiin opinnäytetyösuunnitelmani keskittyvän lasten leikkiin ja kasvien käyttöön torialueella. Mihinkään tarkkoihin suunnitelmiin ei tässä vaiheessa veturitorin muutoksessa elävää suunnittelua pystytty. (Raitio, haastattelu 3.1.2014.)

Kuva 5. Veturitorin luonnos 26.12.2013

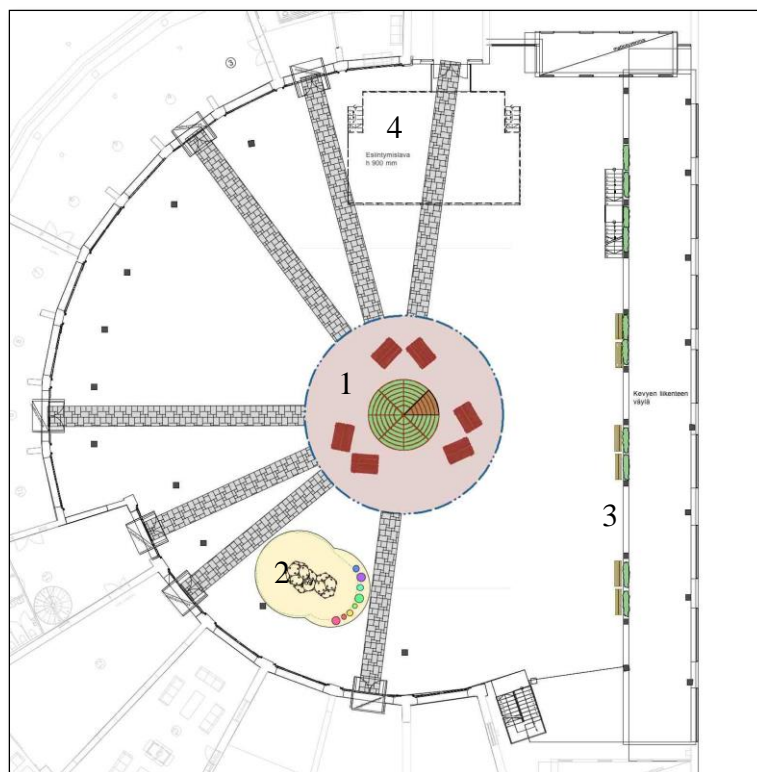
Luonnoksessa lasten leikkipaikan sijoittelu oli haastavaa alueen muodon vuoksi. Reunoille jäivät alueet rajoittuvat joko veturitallien seinustoihin, joihin on tulossa liiketiloja, tai kevyenliikenteen väylään. Lasten leikkipaikka-alueeksi valikoitui aluksi veturitallien puoleen jäävä seinusta, koska siinä kohden aluetta ei ole läpikulkua. Se ei ole keskeisellä paikalla, mutta siihen on kuitenkin joka suunnasta esteetön näkyvyys. Luonnoksen kehittyessä ja tilaajan antaman palautteen perusteella leikkialue siirtyi lähelle ”kaupungin olohuoneeksi” suunniteltua pilttuuta.

Leikkivälinevalinnoissa tulee ottaa huomioon sulautuvuus arkkitehtuuriin ja vähäeleisyys, jotta ne eivät vie huomiota liiketilojen näyteikkunoilta. Jo tästäkin syystä leikkipaikan on hyvä sijoittua suunnitellulle paikalle, koska tällöin se ei ole liiketilojen ikkunoiden edessä.

Entisen junien kääntöpöydän alueelle tulee kausikukkien istutusalue, joka on siirrettävissä tarpeen mukaan. Istuinryhmät sijaitsevat istutusalueen läheisyydessä. Kääntöpöydän säilyvyys on otettu huomioon kiveysvalinnoissa ja alueen pyöreän muodon säilyttämisellä. Kiskojen kulku veturitalleille on säilytetty materiaalivalinnoilla.

4.2.3 Veturitorin yleissuunnitelma

Suunnitelman keskeisimpiä toiminta-alueita ovat keskusympyrä (kohta 1, kuva 6), lasten leikkipaikka (kohta 2, kuva 6) ja kevyenliikenteenväylän varressa kulkeva köynnöskujanne (kohta 3, kuva 6) istuinalueineen (liite 3). Suunnitelmassa on näkyvissä arkkitehdin piirtämä siirrettävä esiintymislava (kohta 4, kuva 6).

Kuva 6. Ots Veturitorin yleissuunnitelmasta. Kts. koko suunnitelma Liite 3.

Vanhan kääntöpöydän ja junakiskojen kohdilla lattiamateriaali vaihtuu muuhun lattiaan nähden. Näin alueen säilytettävät elementit näkyvät alueella. Suunnitelmassa on käytetty erivärisiä ja ladontakuvioltaan erilaisia betonikiviä. Lattiamateriaalit veturitorilla kiveyksien osalta ovat suunnitelmassa suuntaa antavia ja ideaa kuvaavia. Tarkoituksena on tuoda materiaalivalinnoilla ulkotila sisälle. Käytettäessä mahdollisimman lähellä ulkotiloissa käytettäviä materiaaleja, saadaan veturitorille luotua torimaista tunnelmaa.

Betonikivien käytössä tulee sisätilojen kohdalla ottaa huomioon pöly, jonka sidontaan on olemassa aineita (esim. Stemula). Heikommin eristetyissä tiloissa täytyy varautua myös isompaan lämmitystehoon. (Ala-Ranta, sähköpostiviesti 28.2.2014.)

4.2.4 Keskusympyrä

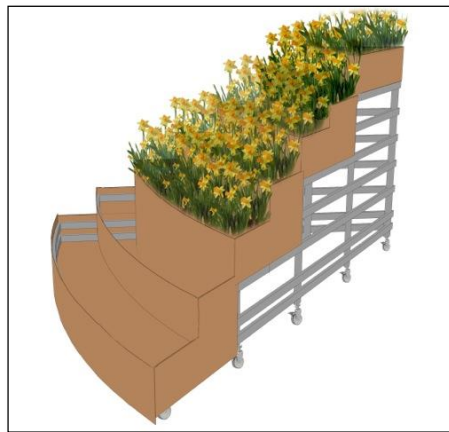
Keskusympyrän keskellä on kesäaikaan kukkakumpu (kuva 7 ja 8), joka on siirrettävissä erillisinä lohkoina. Rungon materiaalina ovat metalliputket, jotka hitsataan kehikoksi. Kehikko verhoillaan istutusaltaiden osalta ohuella, ruostutetulla teräslevyllä. Kehikon lohkot ovat liikuteltavissa pyörien avulla. Kukkakehikon rakenteeseen ei suunnitelmassa oteta kantaa sen tarkemmin, kuvat ovat ideakuvia. Istutusaltaiden tulee olla tarpeeksi syviä riittävän multatilan turvaamiseksi. Istutettaessa on otettava huomioon kasvualustan salaojitus esimerkiksi ruukkusoralla.

Kukkakummun käyttökuukausia ovat maaliskuusta marraskuuhun. Maaliskuussa kausi alkaa tulppaaneilla ja narsisseilla. Toukokuusta elokuuhun on joka vuosi vaihtuvat ryhmäkukat, joilla saa vaihtuvuutta ja näyttävyttä aukiolle. Syyskuusta marraskuuhun on syys- ja talvikukkia, kuten kanervia, callunoita, krysanteemeja ja havukasveja.

Kausikasvien kohdalla tulee huomioida kasveille riittävä valon saanti. Koska alueelle ei tule juurikaan luonnonvaloa laajennusosan synnyttyä, tulee riittävä valaistus turvata lisävaloilla. Tätä asiaa käsitellään lisää kohdassa 5.3 *Viher- ja kausikasvit sisätiloissa*.

Kuva 7. Veturitorin keskusaukio kesäaikaan.

Kuva 8. Kukkakehikon ideakuva.

Talviaikaan keskusympyrään asennetaan synteettistä jätää, joka soveltuu käytettäväksi lattialämmityksen yhteydessä (Raitio, haastattelu 11.10.2013; Kallatie 20.10.2014; Synteettinen jää n.d). Tällä voidaan luistella ulkoilmasta riippumatta säällä kuin säällä. Luistelualueen keskellä on korotettu ”näyttämö”, jolla sijaitsee suurin ja selkein koristein koristeltu joulukuusi (kuva 9).

Kuva 9. Veturitorin keskusaukio talvella.

Keskusaukiolla olevat istuinryhmät ovat Lappsetin irrallisia Ströget kaksoispenkkejä (liite 1). Penkit ovat sijoitettu niin, että toinen puoli kahden puolin istuttavasta penkkiryhmästä on osittain kääntyneenä toiseen penkkiryhmään. Näin seurueet voivat istua kukkakummun puoleisilla penkeillä ja toiselle puolelle istuinryhmää jää yksityisyyttä. Talviaikaan penkit voivat olla sijoitettuna luistin radan ympärille tai välittömään läheisyyteen. Nämä osaltaan voivat estää suoraa kulkua luistinradalle ja ohjata näin ihmisten kulkua.

4.2.5 Lasten leikkipaikka

Lasten leikkipaikka (kuva 10) on sijoitettu niin, että sen läpi ei synny läpikulkua. Sen alue on mitoitettu niin, että siihen mahtuu Kompanin Bloqx kiipeilykuutiot (liite 1). Suunnitelmassa on käytetty kolmea kuutiota, kaksi kiinnitetään maahan ja kolmas kuutio 1,5 m korkeuteen maanpinnasta. Kiipeilykuutioiden ikäsuositus käyttäjäryhmällä on 8+ vuotta. (Kiipeilykuutiot 3 BLOQX. n.d.)

Kiipeilyvälineen lisäksi leikkipaikalla on Playtop- kumirouheesta valmistettuja palloja (liite1), jotka asennetaan pintakiinnitteisillä laatoilla. Pallojen läpimitat ovat 350 mm, 450 mm ja 600 mm (Playtop Spheres- kumipallot. 2013). Nämä ovat tarkoitettu etupäässä pienempien lapsien leikkiin. Lisäksi ne toimivat samalla oivina istuimina. Ne ovat muotokieleltään selkeitä ja moderneja, sekä ovat yhdenmukaisia turva-alustan kanssa.

Leikkialueen turva-alustana käytetään paikalleen valettavaa kumirouhepinnoitetta. Sitä on saatavana eriväreillä, se kestää hyvin ilkivaltaa ja sillä on vähäinen huollon tarve (Playtop safer surfacing. 2013). Turva-alustan väri

on oranssin keltainen. Playtop- pallojen värit ovat väriympyrän mukaisesti vihreä, keltainen, oranssi, punainen, pinkki, violetti, sininen ja merensininen.

Kuva 10. Veturitorin leikkialueen havainnekuva.

4.2.6 Köynnöskujanne

Köynnöskujanne (kuva 11) kulkee kaavassa esitetyn kevyenliikenteen ja toriaukion välissä olevien tukipilareiden lomassa. Köynnöksien eteen, toriaukion puolelle, on sijoitettu penkkejä (liite1). Köynnöksien istutusaltat ovat tukipilareiden välissä, leveyttä niille tulee 500 mm. Köynnökset kasvavat ruostutetun, valuihin yleisesti käytetyn raudoituksen tukemana. Ruostainen, rustiikkinen ilme on yhtenevä kukkakehikon kanssa ja sopii veturitallien vanhaan henkeen.

Jos Veturitorilla ei haluta käyttää köynnöksiä vihersisustuksessa, voidaan köynnökset korvata viherseinillä. Tärkeintä on, että suuressa sisätilassa on vihreyttä. Tämä luo viihtyisyyttä ja parantaa sisäilman laatua (Huonekasvit lisäävät hyvinvointiamme 14.3.2013).

Kuva 11. Havainnekuva Veturitorin köynnöskujanteesta.

4.3 Viher- ja kausikasvit sisätiloissa

Köynnöksien on oltava lajikkeeltaan sellaisia, että ne viihtyvät kyseisissä olosuhteissa. Valaistuksen on oltava tilassa sellainen, että se takaa kasveille vaadittavat kasvuolosuhteet. Köynnöksien istutusaltaat on oltava riittävät köynnöskasveille.

Suunnitelmaan on valittu köynnöskasviksi kastanjaviini, *Tetrastigma voinierianum*, joka on nopeakasvuinen ja massiivinen suurtentilojen köynnöskasvi. Köynnöksestä tulee leikata kuivat kasvinosat pois, jolloin kasvi ei näytä epäsiistiltä. Kasvin heikko puoli on sen suuri ilmankosteuden tarve (yli 50 %). Lisäksi se ei kestä suurta vetoa. Köynnös ei ole myrkyllinen ja se on yleensä tuholaisvapaa kasvi, jonka vuoksi se on hyvä kasvivalinta kyseiselle paikalle. (Karimo, Kosamo, Ronkainen & Viljakka 2007, 121-122.) Lisäksi sen kastelutarve on kohtuullinen, jolloin multa saa kuivahtaa kastelukertojen välillä (Herwig n.d., 99).

Valaistuksessa tulee ottaa huomioon valon määrä sekä laatu (Karimo, ym. 2007, 203). Veturitorilla kasvit eivät saa luonnon valoa juuri ollenkaan, jolloin valo tulee korvata lisävalolla. Kastanjaviinin valontarve on runsaasta valosta puolivarjoon (Herwig n.d., 99). Tämä tarkoittaa käytännössä vähimmäisvaatimukseltaan valaistusvoimakkuudelta > 750 lx päivää kohden. Kasvivalaistusta valitessa tulee ottaa huomioon kasvin ja lampun välinen etäisyys, jotta kasvi saa tarvittavan valon. (Karimo, ym. 2007, 205-207.)

Paras värisävy kasveilla käytettävissä lisävaloissa on sama kuin päivänvalossa, eli 5000-6500 k. Hehkulamppujen ja halogeenien valo polttavat kasvit jo pitkän matkan päästä, joten niiden käyttöä ei suositella missään tilanteessa. Paras vaihtoehto kasveille on Led- polttimo, joka ei kuumene. Toinen vaihtoehto on loiste- tai energiansäästövalaisimet. Lampuista on saatavilla peruskantaisia (E 14 ja E 27) polttimoita, jotka sopivat lähes kaikkiin markkinoilla oleviin varjostimiin / heijastimiin. Kyseiset polttimot ovat lähes poikkeuksetta tilattava ulkomailta. (Leskinen, sähköpostiviesti 5.10.2014.)

4.4 Veturipuiston yleissuunnitelma

4.4.1 Lähtötiedot

Puiston lähtökohtatietoina on käytetty omia havaintoja, tilaajan antamia suullisia tietoja sekä Pieksämäen kaupungin teettämiä alueen pohjatietoja. Arkkitehtitoimisto Kantonen Oy on lähettänyt pohjatietoja, kuten alueen kantakartan, jonka pohjalta Veturipuiston suunnitelma on piirretty (Kallantie, sähköpostiviesti 14.1.2014).

Puistoalueelle on tehty vuonna 2012 luontoselvitys. Alueen valtapuustona ovat vanhat männyt, jotka luovat alueelle vahvan maisemaelementin. Nämä on asemakaavassa merkitty säästettäväksi. Sekapuuna kasvaa rauduskoi-vua, raitaa ja pihlajaa. Pensaskerroksessa kasvaa joitakin tuomia. Kenttä-

kerroksessa kasvaa niittymäistä lajistoa, kuten punanataa, valkoapilaa, pietaryrttiä ja syysmaitiaista. Alue on luontoselvityksen ja asemakaavan mukaan suositeltu säästettäväksi niin, että alueen luontoarvot säilyvät. (Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutos 2012, Pieksämäen kaupunki 2012.)

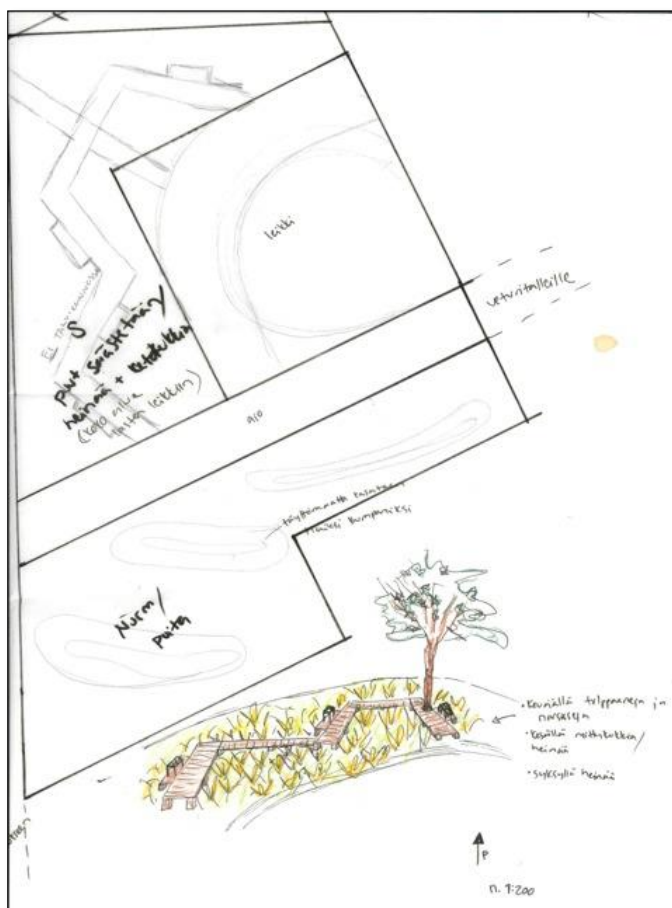

Kuva 12. Puistoalue etelästä päin kesällä 2013. Kuvassa suojellut männyt. (Henna Järvinen.)

Puistoalue on aurinkoinen ja männyt eivät luo kovin suurta varjostusta (kuva 12). Etelän puolella ei ole korkeita, varjostavia rakennuksia. Länsireunalla on kerrostaloja, mutta ne eivät varjosta kesäaikaan auringon paistaessa korkealta. Vuotuinen tuuli on suurimmaksi osaksi kaakko-luode suuntainen. Merkittäviä tuulitunneleita ei näin ollen alueelle synny. (Rakennustieto 1989.)

Puistoalue jakautuu kahteen osaan, joita erottaa kevyen liikenteen väylä. Pohjoispuolelle jäävällä viheralueella sijaitsee kaavaan merkitty leikkikenttä ja tämän viereen jäävä puistoalue. Eteläpuoleinen viheralue rajoittuu kulkuväyliin ja kauppakeskukseksi kaavoitettuun alueeseen. Puistoalue jää veturitallien ja keskustassa sijaitsevan torin väliin. Tämän johdosta puisto on torilta tullessa portti veturitallien liikekeskukseen.

Leikkikenttä on muodoltaan neliömäinen, jonka pinta-ala on n. 500 m². Kaksi sivua rajautuu jalankulkuun ja kaksi puistoalueeseen. Sivustat ovat pituudeltaan 24 m x 20 m (kuva 13).

Kuva 13. Veturipuiston luonnos 26.12.2013

4.4.2 Suunnitteluratkaisut

Puisto jakautuu kolmeen eri osaan, leikkikenttään ja kevyenliikenteen väylä jakaa puistoalueen vielä kahteen erilliseen osaan (liite 4). Tämän pohjalta alueen toimintojen jaottelu on tullut olemassa olevien rajaavien elementtien kautta. Suunnitelmassa puistoalue on jaettu lasten leikkialueeseen (kohta 1, kuva 14), satamalaituriin (kohta 2, kuva 14) ja nurmikumpuun (kohta 3, kuva 14).

Suunnittelun lähtökohtana on ollut luoda lapsilähtöisesti rauhallisia ja intii-mejä paikkoja, sekä avoimia tiloja lasten leikkiin ja aikuisten rauhoittumi-seen. Suunnitelmassa on pyritty ottamaan lapsen leikki kaikissa toimin-taympäristöissä huomioon. Tämän lisäksi suunnittelussa on pyritty huomi-oimaan nuoret ja vanhemmat ikäryhmät. Puistoalueella on eri tiloja, joissa kasvillisuuden avulla luodaan istuinalueille omaa rauhaa. Ympäristössä on tiloja, jotka rajautuvat selkeästi. Kulku on ohjattu määrätietoisesti halutuille reiteille ja reittien varteen on luotu mielenkiintoisia näkymiä ja näkymiä on rajattu määrätietoisesti, lapsen korkeudelta. Lapsi voi kokea olevansa pii-lossen, vaikka aikuinen näkeekin hänet kasvillisuuden seasta. Alueen tee-moiksi syntyi alueen luonteen vuoksi junalaituriverkosto ja junarata, jotka näkyvät puistossa ja leikkipuistossa.

Kuva 14. Ote Veturipuiston yleissuunnitelmasta, kts. liite 4.

Valaisimien tyyliin ei puiston yleissuunnitelmassa ole otettu kantaa, koska suunnitteluvaiheessa ei ole ollut valmiina ympäröivän kauppamaailman yleisilmettä. Puiston valaistustyyli on luonnollisesti yhtenevä muun ympäristön kanssa.

Kasvit ovat suunnitelmassa keskeinen elementti ja ne ovat lasten leikkialueella ja satamalaiturilla yhtenevät. Näillä alueilla ei ole lainkaan leikattavaa nurmikkoa. Suunnitelmaan on merkitty istutusalueet kasvien korkeuden mukaan. Suunnitelmassa ei ole erillisiä istutussuunnitelmia, vaan suunnitelmaan on listattu esimerkkikasveja ja piirretty havainnekuvia (kuva 15). Näitä käyttämällä kyseisen korkeusjaottelun mukaan on mahdollista laatia erillinen istutussuunnitelma. Nurmikumpu on alueen ainoa alue, jolla on leikattavaa nurmikkoa.

Suunnitelmassa käytettäviä matalia kasveja (10-50 cm):

- *Bistorta major*, isokonnantatar
- *Briza media*, niittyräpelö
- *Festuca gautieri*, karhunnata
- *Deschampsia f. flexuosa*, metsälauha
- *Geranium sanguineum*, verikurjenpolvi
- *Geranium x cantabrigiense*, peittokurjenpolvi
- *Sedum 'Herbstfreude'*, komeamaksaruoho

Suunnitelmassa käytettäviä keksikorkeita kasveja (50-100 cm):

- *Campanula glomerata*, peurankello
- *Carex muskinkumensis*, palmusara
- *Hemerocallis*, päivänlilja
- *Hydrangea arborescense* 'Annabelle'
- *Spiraea japonica* 'Little Princess'
- *Allium Hollandicum*, ukkolaukka

Suunnitelmassa käytettäviä korkeita kasveja (100-120 cm):

- *Molinia caerulea* var. *arundinacea* 'Transparent', isosiniheinä
- *Calamagrostis x acutiflora*, koristekastikka
- *Ligularia przewalskii*, valtikkanauhus
- *Miscanthus sinensis*, elefanttiheinä

Kuva 15. Havainnekuva puistoalueen kasvillisuudesta.

4.4.3 Leikkipuisto

Leikkipuisto (kuva 16) on muodoltaan neliö, jonka kaksi sivua (pohjois- ja länsisivut) rajautuvat puistoalueeseen ja kaksi (itä- ja eteläsivu) kauppamaailmasta tuleviin kevyenliikenteen väyliin. Itäreunalla kulkee vapaasti seisova muuri, jonka arkkitehti on suunnitellut tälle paikalle. Jokaiselta sivustalta on rajattu selkeä kulku leikkipuistoon sisäänkäynnin omaisesti. Muuria lukuun ottamatta leikkipuiston reunat rajautuvat monikerrokselliseen kasvillisuuteen.

Kahdelta puistoon rajoittuvalta reunalta on pääsy puistoon satamalaituria pitkin (kohta 1, kuva 16). Idänpuoleista reunaa pitkin kulkevassa vapaasti seisovassa muurissa on Veturipuiston yleissuunnitelmassa portti, josta pääsee leikkipuistoon (kohta 2, kuva 16). Etelän puoleiselta sivustalta kulku ohjautuu leikkipuistoon kasvillisuuden lomasta (kohta 3, kuva 16).

Kuva 16. Ote leikkipuistosta, kts. koko Veturipuiston yleissuunnitelma Liite 4.

Leikkivälineiden valinnassa on pyritty ottamaan huomioon kaupungin muiden jo olemassa olevien leikkipuistojen laitteet. Pyrkimyksenä on ollut valita laitteita, joita ei muualla jo ennestään ole. Lisäksi laitteissa on otettu huomioon leikkipuiston teema, joka on junarata.

Leikkipuiston keskellä on suuri, avoin alue, johon leikkivälineet ovat sijoitettu. Leikkivälineiden sijoittelussa on otettu huomioon leikkivälineiden käyttäjäikäryhmä ja niiden toimivuus toisiinsa nähden. Leikkivälineinä on käytetty Kompanin Robinia sarjaa, koska ne ovat ilmeeltään yhtä ympäröivän luonnon ja ympäristön kanssa (liite 2). Pienten lasten leikkiin on valittu juna ja junanvaunu, sekä kaksi jousikeinua, jotka tuovat alueelle väriä (liite 2). Juna ja junanvaunu sopivat lisäksi alueen teemaan.

Leikkipuiston turva-alusta on paikalle valettavaa kumirouhetta, joka sopii käytettäväksi kaikissa sääolosuhteissa ja se läpäisee nopeasti vettä (Playtop safer surfacing 2013). Leikkipuisto on kauttaaltaan pinnoitettu tällä turva-alustalla, lukuun ottamatta yhden leikkivälineen turva-alustaa, joka on turvasoraa. Turva-alusta rajautuu kasvillisuuteen ja leikkipuistoon tultaessa kiveykseen. Värien vaihtuvuuden keinoin ohjataan kulkua ja rajataan tiloja. Joidenkin leikkivälineiden alla kulkee kumirouheeseen piirtyneenä junarata, joka tukee alueen teemaa. Leikkipuiston kahden sisäänkäynnin välillä kulkee eri värillä merkitty kulkuväylä, jonka varrella on ruutuhyppeleä ja muita leikkimiseen tarkoitettuja kuvioita.

Leikkipuiston kaakkoisosassa (kohta 4, kuva 16) turva-alusta vaihtuu turvahiekkaan. Kulku kulmauksessa olevalle leikkivälineelle tapahtuu vaihtoehtoisesti polkua pitkin, joka kulkee kasvillisuuden seassa. Leikkivälineelle

pääsee myös suoraan isompien lasten kiipeilytelineen takaa. Tarkoituksena on tuoda vaihtelua muutoin avonaiseen tilaan.

Leikkipuiston alueella on kaksi säästettävää mäntyä. Näiden ympärillä on istuinryhmät, jotka suojaavat samalla puuta. Puun ympärillä olevan turvalustan kanssa tulee rakentamisvaiheessa olla harkitseva, koska männyn juuret maanpinnalle ajan kuluessa noustessaan saattavat hajottaa turvalustaa. Tällöin tulee asiantuntijan kanssa rakentaa tarvittava kasvualustatila männynille. Puun ympärillä oleva penkki takaa männylle ainakin 1,5 metrin maanpäällisen kasvualustan. Penkin sisähalkaisija on 125 mm ja ulkomitat 262mm ja 229 mm (NAT206 – Circuit-pankki. nd.).

Kasvillisuus rajaa leikkipuiston leikkialueen muista ympärillä olevista toiminnoista. Leikkipuiston reunoilla kulkee kautta linjan monikerroksellinen istutusalue, jonka luo porttimaisen vaikutelman leikkipuistoon tultaessa (kuva 17).

Kuva 17. Havainnekuva leikkipuistosta.

4.4.4 Satamalaituri

Leikkipuiston viereen jäävällä puistoalueella (kuva 18) on paljon säästettäviä mäntyjä. Suunnittelun lähtökohtana on ihmisen aiheuttaman eroosion minimointi alueella. Lisäksi tavoitteena on säilyttää puistoalue metsämäisenä, luoden samaan aikaan puistoon tyyliä saneerattavien Veturitallien rinnaalle.

Satamalaituri (kohta 1, kuva 18) luo puistoalueelle kulkuverkoston. Tämä on maanvaraisesti perustettu, 10 cm maan pinnasta oleva puurakenteinen laituri joka muodostaa kuluväylät ja oleskelualueet. Laituri ei tarvitse perustamisvaiheessa suuria maansiirtotöitä, eikä näin vahingoita alueen säilytettäviä puita. Puiston käyttäjien kulkiessa maanpinnan yläpuolella olevaa puurakenteista laituria pitkin maanpinnan eroosiolta vältetään. Näin suojeltavien puiden maanpäälliset juuret säästävät vaurioilta.

Puistoalueelle, laiturin varrelle, on sijoitettu kahteen eri osaan lasten leikkivälineet (kohta 2, kuva 18). Toisessa osassa on Kompanin Robinia riippukeinu (kuva 19) ja toisessa matala vaappusilta. Näiden leikkialueiden turva-

alustat ovat turvasoraa. Leikkialueiden läheisyyteen on sijoitettu penkit (kohta 3, kuva 18), jotta aikuiset voivat istahtaa lasten leikkiessä.

Kuva 18. Ote satamalaiturialueesta, kts. koko Veturipuiston yleissuunnitelma Liite 4.

Tämä puiston osa on kauttaaltaan satamalaituria, lasten leikkipaikkoja ja kävelyteiden varrella olevia istuma-alueita lukuun ottamatta istutettuja heinä-, perenna- ja pensasryhmiä.

Kasvillisuudella on pyritty luomaan korkeuseroja, sulkemaan ja avaamaan näkymiä, sekä rajaamaan tiloja. Tämä on toteutettu esimerkiksi sijoittamalla kevyenliikenteenväylän varteen istuinryhmät siten, että kiveysalue menee syvennyksen omaisesti kasvillisuuden keskelle (kohta 4, kuva 15). Syvennyksen muoto on aaltoileva. Tällöin penkkien väliin jää istutusaluetta kasvillisuuksineen luoden suojaa yksittäisille penkeille. Penkillä istuttaessa sen takana on keksikorkeaa ja korkeaa kasvillisuutta, joka luo seinän kaltaisen suojaivan vaikutelman.

Satamalaiturin varrella on penkkejä ja penkkiryhmiä, jotka ovat suunnitelmassa Lappsetin mallistoa (liite 2). Kävelytien varrelle jäävät penkkiryhmät ovat samaa mallistoa luoden alueelle yhtenäistä ilmettä. Alueen roskalaatit ovat L&T City Castle -roskalaatikoita (liite 2).

Valaisin malleihin ja tyyliin ei puiston suunnittelussa ole otettu kantaa. Valaisimien paikat on esitetty suunnitelmassa. Suojellut puut valaistaan alhaalta päin ja laturin sivuilla kulkee valovaijerit ohjaten pimeällä kulkua. Satamalaiturilla olevien penkkien ja leikkialueiden ympäristössä on valaistusta.

Kuva 19. Havainnekuva satamalaiturialueesta.

4.4.5 Nurmikumpu

Nurmikumpu (kuva 20 ja 21) on selkeästi muusta puistoalueesta poikkeava alue, joka on leikattua A2- hoitoluokan nurmialuetta. Tämän puistoalueen osan on tarkoitus olla rakennusvaiheessa läjitysalue, johon osa jätömaasta jätetään kumpareiden muodostamista ja pienimuotoista hulevesien viivästysallasta varten. Tässä puiston osassa on säästettäviä puita, joita ei ole suunnitelmaan erikseen merkattuna. Osa puustosta jää kevyenliikenteenväylälle. Puusto säästetään niiltä osin kuin se on vaadittavien rakennustöiden osalta mahdollista. Tällöin alueelle rakennetaan ilman maanpinnan vaihteluita tasainen nurmikenttä, jolloin alueen luonne säilyy suunnitelman mukaisena.

Nurmialueen käyttötarkoituksena on olla piknik- alue, sekä lasten vapaan leikin alue (kuva 21). Kumpareella (kohta 1, kuva 20) on Kompanin Robinia rinneliukumäki (liite 2), joka on kaksi (2) metriä korkea. Lehtipuut kulkevat kumpareen ympärillä puolikaaren muodossa luoden alueelle varjoa.

Nurmikummun viereen jäävä viherkaistale (kohta 2, kuva 20) muotoillaan siten, että maanpinta on muuta aluetta matalammalla. Näin läpäisemättömillä pinnoilta tulevat hulevedet viivytetään pienimuotoisesti hetkellisesti alueella. Tämä tuo alueelle maastonmuodon vaihtelua. Tällä alueella on myös talvella hetkellinen lumien kasaupaikka, joka voi toimia samalla lasten liukumäkenä.

Kuva 20. Ote nurmikumuista, kts. koko Veturipuiston yleissuunnitelma Liite 4.

Kuva 21. Havainnekuva nurmikummusta.

5 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi, joka alkoi opinnäytetyösopimuksen kirjoittamisella. Suunnitteluprosessin aloitin luonnoksen suunnittelulla, jossa kartoitin alueen pohjatietoja ja hahmottelin tila- ja ottelua. Luonnosten esittelyn jälkeen ja niistä saadun palautteen pohjalta alueen yleissuunnitelmat alkoivat saada muotonsa.

Raportin kirjoittamisen aloitin yleissuunnitelmien tekemisen rinnalla. Raportin sisällysluettelo muuttui raportin etenemisen myötä. Teoriaosuuden painopiste suojelun huomioimisessa osana suunnittelussa oli koko ajan suunnittelun ja raporttiosuuden punainen lanka.

Viheralueiden arvostus ja niihin panostaminen niin budjetoinnissa, suunnittelussa ja rakentamisessa on tärkeää. Varsinkin julkisten tilojen, tässä tapauksessa vieläpä historiallisesti merkittävän alueen, ympäristön tulee olla yhtä laadukasta ja näyttävää kuin itse rakennuksien arkkitehtuurin. Ulkoalueiden tulee olla sisätilojen jatketta ja näin ollen vuorovaikutuksessa keskenään. Lisäksi kaikkien ikäryhmien huomioiminen on tärkeää alueella, jossa käyttäjäryhmän kirjo ja alueen käyttötarve on laaja.

Mielestäni onnistuin tässä suunnitelmieni osalta. Veturitorilla on otettu huomioon tilaajan antamat toiveet, museoviraston asettamat reunaehdot sekä alueelle on sijoitettu toimintoja huomioiden eri ikä- ja käyttäjäryhmiä. Puistossa ja leikkialueella on yhtenäinen ilme, joka sopii ympäristöön. Alueilla on otettu huomioon lasten ja aikuisten välinen suhde, sekä yksityisyyttä haluaville on yksittäisiä penkkejä kasvillisuuden suojassa.

Veturitallialueella on varmasti suuri merkitys kaupunkikuvaan ja liike-elämään. Toivottavasti kaupunkilaiset arvostavat huomaavat tämän merkityksen, eivätkä vain ajattele verorahojaan, jotka hankkeeseen kuluvat. Toivon puistoalueen rakennettavan niin, että se nostaa ennestään alueen yleisilmettä ja on veturitallien arvoa korostava ympäristö. Tällöin jokainen alueen käyttäjä voisi nauttia luonnosta, joka on aivan keskustan sykkeessä.

LÄHTEET

Ala-Ranta, J. 28.2.2014. VS: VS: kiveyksen ladattavista tiedostoista. Vastaanottaja Henna Tenhunen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 9.3.2014

Circuit-penkki. n.d. Kompan. Viitattu 17.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/leikkikenttien-lisavarusteet-ja-puistokalusteet/Circuit-penkki-NAT206>

Circuit-penkki. nd. Turva-alue + tuotteen mitat. Kompan. Viitattu 14.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/leikkikenttien-lisavarusteet-ja-puistokalusteet/Circuit-penkki-NAT206>

City castle. n.d. Roska-astiat. Lassila ja Tikanoja. Viitattu 17.10.2014
<http://www.lassila-tikanoja.fi/tuotteet/roska-ja-lajitteluastiat/city-roska-astiat/citycastle/Sivut/citycastle.aspx>

Herwig, R. n.d. Kodin suuri puutarhatieto, kasvitietosanakirja. Suom. Satu Typpi, Ilona Sevelius & Tarja Mäkinen. Porvoo: WSOY.

Huonekasvit lisäävät hyvinvointiamme. 14.3.2013. Puutarha.net. Viitattu 14.10.2014. http://puutarha.net/artikkelit/4118/huonekasvit_lisaavat_hyvinvointiamme.htm

Iltanen, J. 2009. Radan varrella, Suomen rautatieliikennepaikat. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Jumbo-M123P. nd. Kompan. Viitattu 17.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/jousikeinut/Jumbo-M123P>

Juna-KPL501. nd. Kompan. Viitattu 17.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/teemaleikit/Juna-KPL501>

Kallantie, S. 21.11.2013. VL: Pieksämäen veturitallit. Vastaanottaja Henna Tenhunen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 9.3.2014.

Kallantie, S. 20.10.2014. VS: Veturitorin jäädä. Vastaanottaja Henna Tenhunen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 21.10.2014.

Kana-M101P. nd. Kompan. Viitattu 17.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/jousikeinut/Kana-M101P>

Karimo, H., Kosamo, M., Ronkainen, P. & Viljakka, S. 2007. Vihersisustus – teoriaa ja käytäntöä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kiipeilykuutiot 3 BLOQX. n.d. Kompan. Viitattu 9.3.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/kiipeily/Kiipeilykuutiot-3-BLOQX-BLX4102>

KirkkoL, Kirkollisen rakennuksen suojelu nro 1054/1993. 30.12.2013.

Lappalainen, P. 1961. Pieksämäen seudun historia 2. Pieksämäki: Sisälähetysseuran Raamattutalon kirjapaino.

Leskinen, J. 5.10.2014. Viherkasvien valaistuksesta. Vastaanottaja Henna Järvinen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 13.10.2014.

LSL, Luonnon muistomerkit nro 1096/1996. 20.12.1996.

LSL, Luonnon muistomerkit yksityisillä mailla nro 1096/1996. 20.12.1996.

LSL, Suojellut luontotyytit nro 1096/1996. 20.12.1996

Matkustajavaunu- M526P. n.d. Kompan. Viitattu 17.10.2014. <http://www.kompan.fi/tuotteet/teemaleikit/Matkustajavaunu-M526P>

Museovirasto suojellun rakennuksen korjaushankkeessa. 2013. Museovirasto. Viitattu 28.2.2014. <http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennusperinto/suojelu/>

Museorakennus. n.d. Salon taidemuseo Veturitalli. Viitattu 23.9.2014. <http://www.salontaidemuseo.fi/tietoamuseosta/museorakennus/>

Pallonen, K. 2014. Pieksämäen veturitalleille katettu veturitori. Yle uutiset 11.12.2013. Viitattu 26.2.2014. http://yle.fi/uutiset/pieksamaen_veturitalleille_katettu_veturitori/6979567.

Penkit ja pöydät: Park Imse penkki, pinottava. n.d. Lappset. Viitattu 9.3.2014. <http://www.lappset.fi/Tuotteet/Tuotehaku/Tuotekortti.iw3?prodID=NFJ2202>

Penkit ja pöydät: Park Ströget, kaksoispenkki, irrallinen. n.d. Lappset. Viitattu 9.3.2014. http://www.lappset.fi/Tuotteet/Tuotehaku/Tuotekortti.iw3?prodID=NF7154*

Penkit ja pöydät: Park Ströget, penkki, kiinteä. n.d. Lappset. Viitattu 9.3.2014. http://www.lappset.fi/Tuotteet/Tuotehaku/Tuotekortti.iw3?prodID=NF7203*

Pieksämäen kaupunki. 2012. Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutos.

Pieksämäen rautatieläis ympäristöt. 22.12.2009. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt RKY. Museovirasto. Viitattu 21.10.2014. http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4175

Pieksämäki. 2014. Googlemaps. Viitattu 20.10.2014. <https://www.google.fi/maps/place/76150+Pieks%C3%A4m%C3%A4ki/@62.2960898,27.1583526,1515m/data=!3m1!1e3!4m2!3m1!1s0x46852c48e5face97:0x7b1cc0faf78ec38b?hl=fi>

Pieksämäki. Kuntien avainluvut. 31.12.2013. Tilastokeskus. Viitattu 20.10.2014.

<http://tilastokeskus.fi/tup/kunnat/kuntatiedot/593.html>

Playtop Spheres- kumipallot. 2013. Palytop Licensing LTD. Viitattu 9.3.2014.

http://www.playtop.com/fi/playtop_spheres.asp

Playtop safer surfacing. 2013. Playtop Licensing LTD. Viitattu 9.3.2014.

http://www.playtop.com/fi/playtop_safer_surfacing.asp

Raitio, R. 2013. Kiinteistöpäällikkö. Pieksämäen kaupunki. Haastattelu 11.10.2013.

Raitio, R. 2013. Kiinteistöpäällikkö. Pieksämäen kaupunki. Haastattelu 3.1.2014.

Rakennussuojelua ja maisemansuojelua koskeva lainsäädäntö 11.3.2014. Ympäristöministeriö. Viitattu 21.10.2014.

<http://www.ym.fi/fi->

[FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakennussuojelua_ja_maisemansuojelua_koskeva_lainsaadanto](http://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakennussuojelua_ja_maisemansuojelua_koskeva_lainsaadanto)

Rakennustieto. 1989. Suomen rakentamismääräyskokoelma. RT- kortisto. RT 05-10390. Ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto. Viitattu 11.10.2013

<https://www-rakennustieto-fi.ezproxy.hamk.fi/bin/get/id/5guoZSPW8%3A%2447%2410390%2446%24pdf.0.0.5gunJ4yOi%3A%2447%24handlers%2447%24net%2447%24statistics%2495%24download%2495%24pdf%2446%24stato.5gv06pzjY%3AC1-RT%2495%24529/10390.pdf>

Rakennustieto. 2013. Suomen rakentamismääräyskokoelma. RT- kortisto. RT 99-11119. Ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto. Viitattu 20.10.2014

<https://www-rakennustieto-fi.ezproxy.hamk.fi/bin/get/id/5guoZSPW8%3A%2447%2411119%2446%24pdf.0.0.5gunJ4yOi%3A%2447%24handlers%2447%24net%2447%24statistics%2495%24download%2495%24pdf%2446%24stato.5gv06pzjY%3AC1-110471/11119.pdf>

RLS, Suojelumääräysten sisältö nro 498/2010. 4.6.2010.

RLS, Suojelun kohteet nro 498/2010. 4.6.2010.

Robinia riippukeinu. n.d. Kompan. Viitattu 17.10.2014.

<http://www.kompan.fi/tuotteet/karusellit-ja-liike/Robinia-riippukeinu-NRO815>

Robinia rinneliuku. n.d. Kompan. Viitattu 17.10.2014.

<http://www.kompan.fi/tuotteet/liukumäet/Robinia-rinneliuku-1,8-m-NRO309>

Robinia tornikiipeily 11. n.d. Kompan. Viitattu 9.3.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/kiipeily/Robinia-tornikiipeily-11-NRO2002>

Robinia vaappusilta. n.d. Kompan. Viitattu 17.10.2014.
<http://www.kompan.fi/tuotteet/liikuntaradat/Robinia-vaappusilta-NRO81>

Synteettinen jää. n.d. Hocey Shop. Viitattu 21.10.2014.
<http://hockeybase.mycashflow.fi/product/93/synteettinen-jaa>

Vanhan varikkoalueen asemakaavamuutos. 2012. Pieksämäen kaupunki.
Viitattu 28.2.2014. http://www.pieksamaki.fi/files/Vanha_varikko_asema-kaavan_selostus_hyv%C3%A4ksytty_11122012_allekirjoituksin.pdf

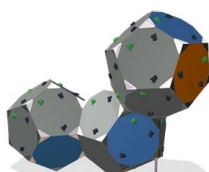
Veturitallit. nd. Crepperie, elämän tähtihetkiin. Viitattu 23.9.2014.
<http://www.crepperie.fi/locations/veturitallit/>

Veturitallit Jyväskylä. 2014. Jyväskylän kaupunki. Viitattu 23.9.2014.
<http://www.veturitallit.jyvaskyla.fi/>

VETURITORIN VÄLINEET

Lappsetin Ströget kaksoispenkki, irrallinen (Penkit ja pöydät: Park Ströget, kaksoispenkki, irrallinen n.d).

Lasten leikkipaikan kiipeilykuutio (Kiipeilykuutio 3 BLOQX. n.d.).

Playtop pallot (Playtop Spheres- kumipallot. 2013).

Lappsetin kiinteä penkki köynnösten edustalla (Penkit ja pöydät: Park Ströget, penkki, kiinteä. n.d.).

VERTURIPUISTON VÄLINEET

Kompanin kiipeilyteline (Robinia tornikiipeily 11. n.d).

Kompanin juna KPL-501 leikkipuistossa (Juna-KPL501. nd).

Kompanin matkustajavaunu leikkipuistossa (Matkustajavaunu- M526P. n.d).

Kompanin Kana- jousikeinu leikkipuistossa (Kana-M101P. nd).

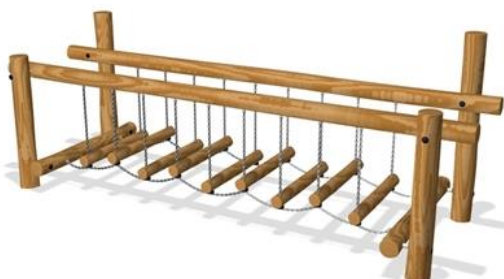
VETURIPUISTON VÄLINEET

Kompanin –jousikeinu leikkipuistossa (Jumbo-M123P. nd).

Puiston penkki satamalahdusalueella ja kävelytien istuma-alueilla (Penkit ja pöydät: Park Imse penkki, pinottava. n.d.).

Kompanin Robinia riippusilta leikkipuistossa ja puistossa (Robinia vaappusilta, n.d).

Kompanin Robinia riippukeinu puistossa (Robinia riippukeinu, n.d).

VERTURIPUISTON VÄLINEET

Kompanin Robinia rinneliukumäki nurmikummuilla (Robinia rinneliuku, n.d).

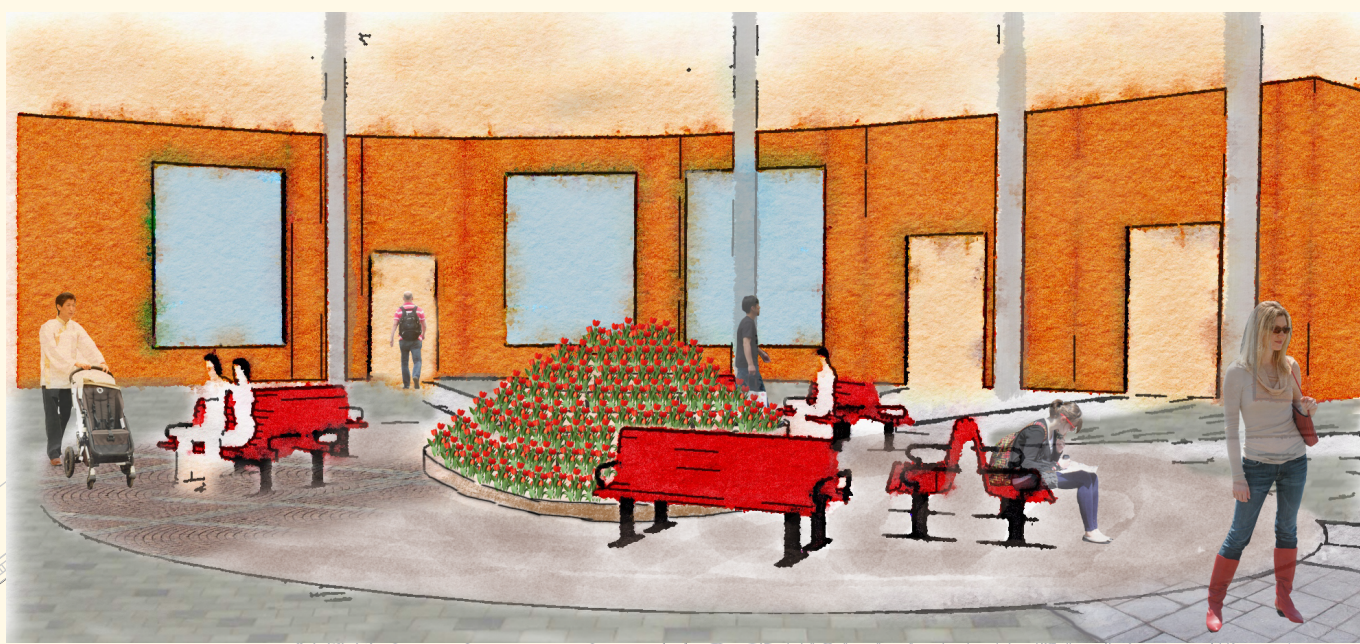
Kompanin –penkki leikkipuistossa mäntyjen ympärillä (Circuit-penkki, n.d).

Puistoalueen roska-astiat (City castle, n.d).

Veturitorin keskeisimpiä yksityiskohtia ovat alueen keskellä ennen sijainneen vanhan kääntöpöydän paikka, sekä siitä lähtevät kiskot veturitallien pilttuisiin. Vanhan kääntöpöydän paikka ja kiskojen säilyttämisessä on käyty pintamateriaalien vaihtelua.

Suunnitelmassa on tuotu ulkotila sisätilaan ulkona usein tavattavien elementtien keinoin. Suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon alueen erityislaatuisuuden hydyntäminen. Lasten leikkipuistoiden käyttö saattaa usein olla sidoksissa ulkoiluun. Täällä tätä ongelmaa ei kuitenkaan ole, vaan lapset voivat leikkiä Veturitorilla säällä kuin säällä!

Veturitorin keskusympyrä kesäaikaan.

Veturitorin keskusympyrä talviaikaan.

Alueen keskellä sijaitsevan vanhan kääntöpöydän paikalla on kesäaikaan puiston penkit ja siirrettävä kausikukkien istutusallas. Talvella keskuspyrä on jäädytetty synteettisellä jäällä. Luistinradan käyttöaika ei ole sidoksissa ulkona vallitsevaan läpötilaan, jolloin käyttöaikaa voidaan säädellä tarpeen mukaan.

Lasten leikkipaikan kiipeilyväline on valittu sen monimuotoisuuden ja selkeän ulkomuodon vuoksi, mikä sopii alueen muuhun ilmeeseen. Lisäksi leikkipaikalla on Playtop- palloja, jotka tuovat yksinkertaisella muodollaan vaihtelua leikkiin ja tasapainoliuun. Lisäksi ne toimivat samalla oivina istuimina. Kaikki leikkivälineet ovat tarpeen mukaan väliaikaisesti poistettavissa. Turva-alusta on paikalleen valettavaa kumirouhetta.

Lasten leikkipaikka.

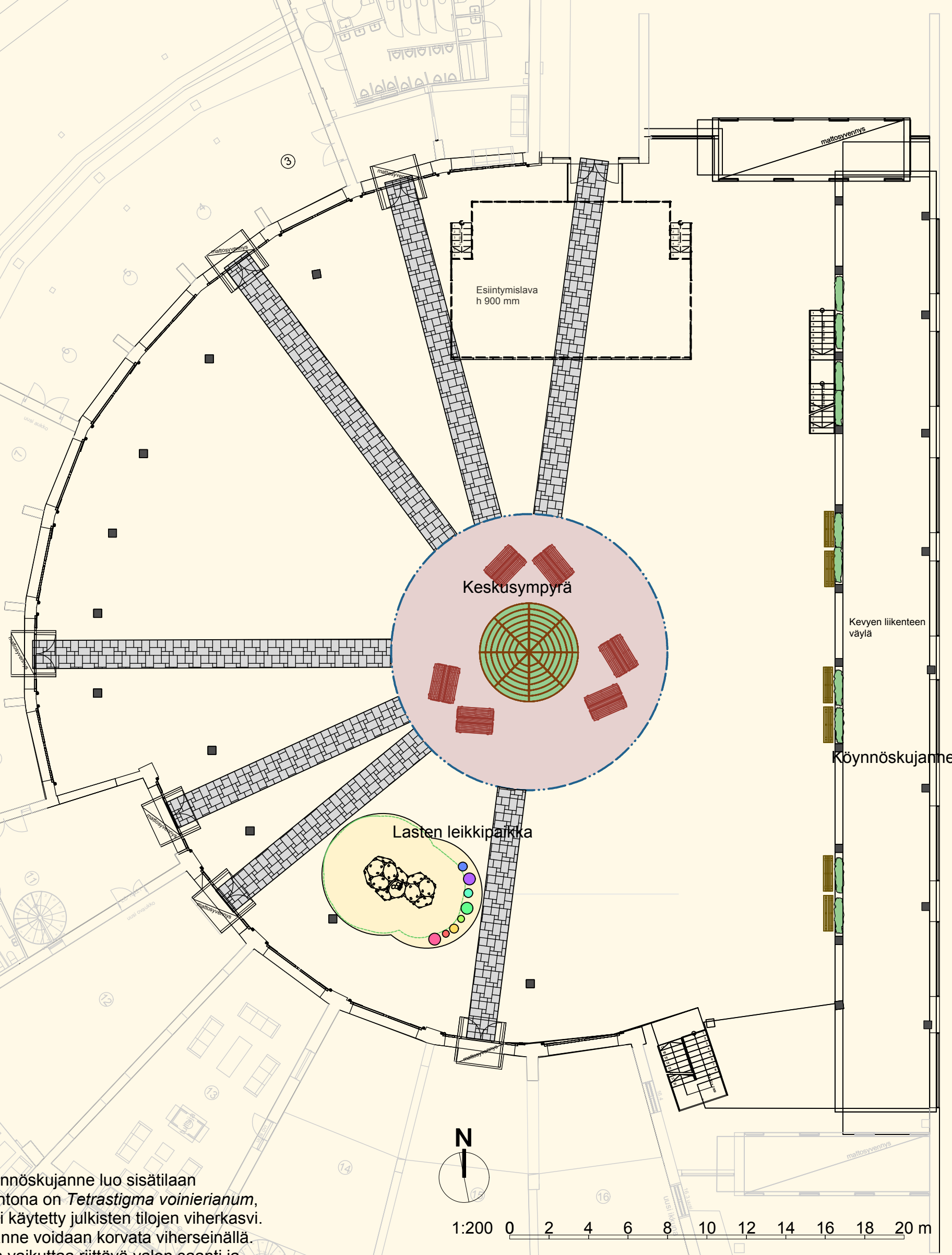

Kevyen liikenteen väylä torilta päin.

Kevyen liikenteen väylän köynnöskujanne luo sisätilaan ulkotilan tuntua. Kasvivaihteluna on *Tetrastigma vainierianum*, kastanjaviini, joka on yleisesti käytetty julkisten tilojen viherkasvi. Vaihtoehtoisesti köynnöskujanne voidaan korvata viherseinällä. Viherkasvien menestymiseen vaikuttaa riittävä valon saanti ja ilmankosteus, sekä säännöllinen hoito.

Kasvillisuuden käyttö Veturitorilla lisää alueen viihtyvyyttä ja luo alueelle toivottua tunnelmaa. Siirrettävillä istutuksilla kausikasvien käyttö on lähes rajatonta. Kukkakausi voidaan aloittaa maaliskuussa sipulikasveilla, kuten tulppaaneilla ja narsisseilla. Tämän jälkeen voidaan istuttaa kesäkukat, jonka jälkeen aluetta voidaan somistaa syyskukilla, kuten kanervilla.

Alueella voidaan käyttää muitakin, yksittäisiä istutusruukkuja. Alueen yhtenäisen ilmeen vuoksi olisi suotavaa sitoa kauppojen julkisivun istutukset muuhun alueeseen sopivaksi.

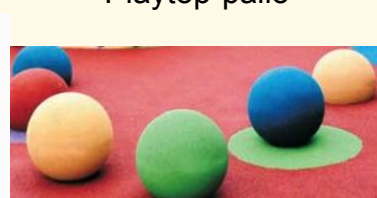
LAPSET penkki

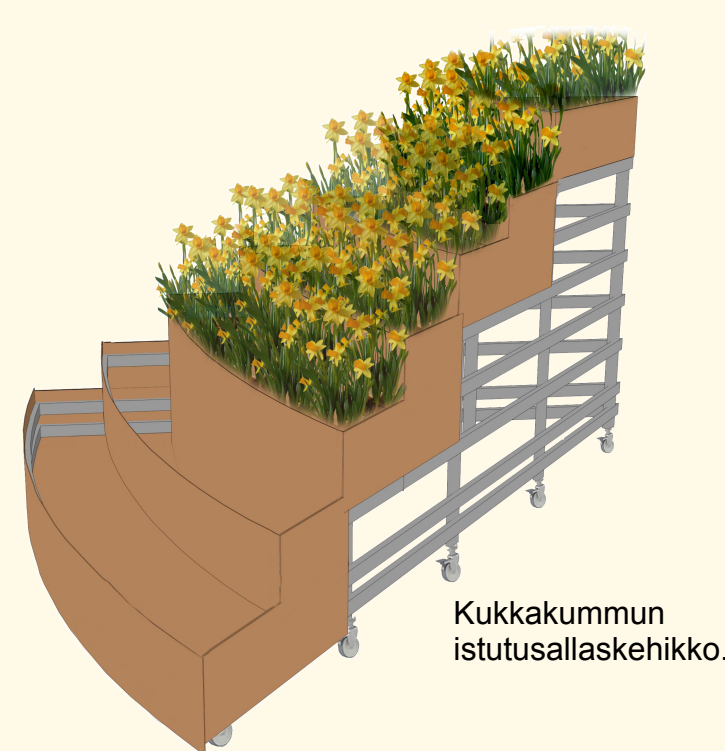
LAPSET penkki

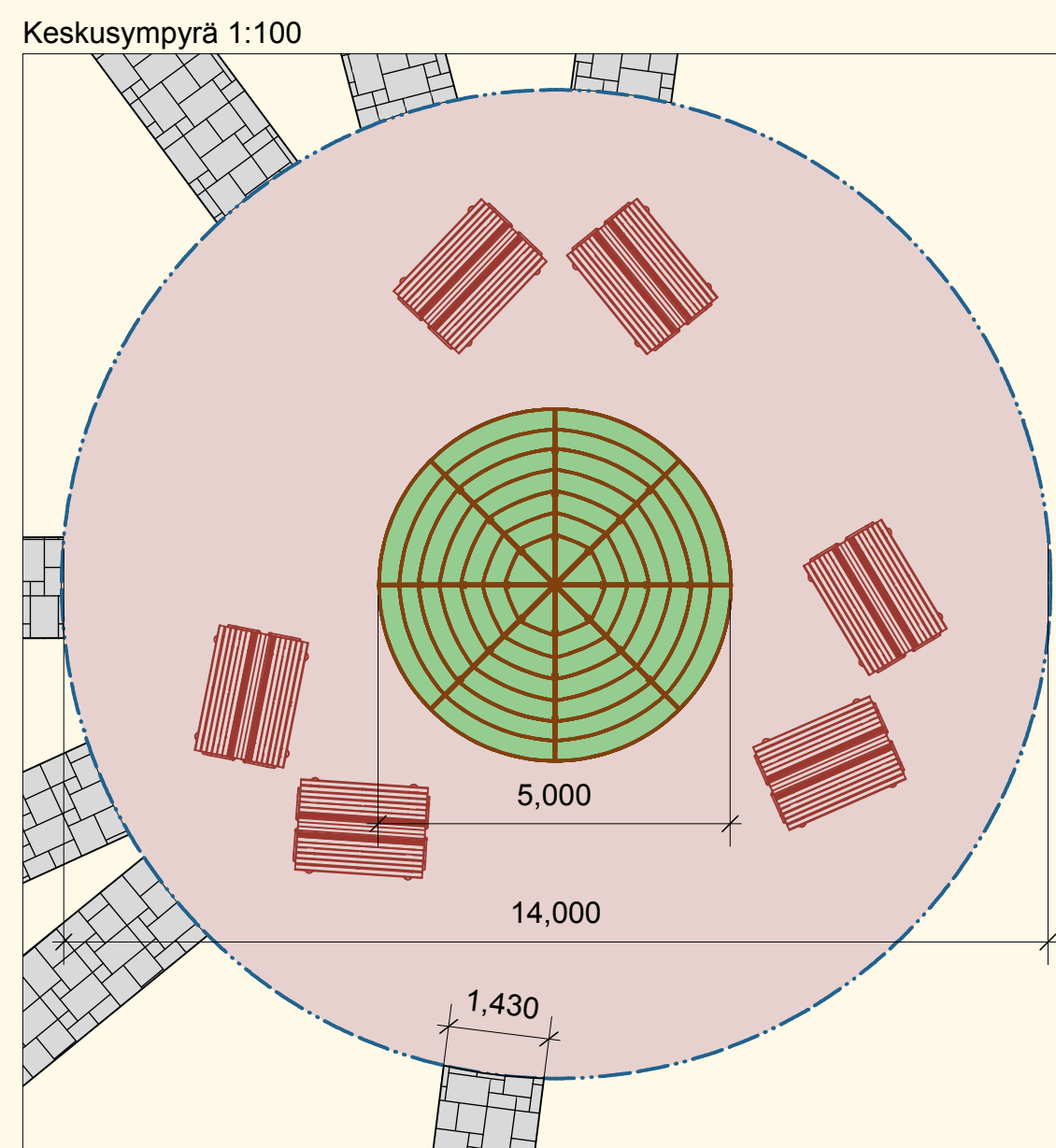
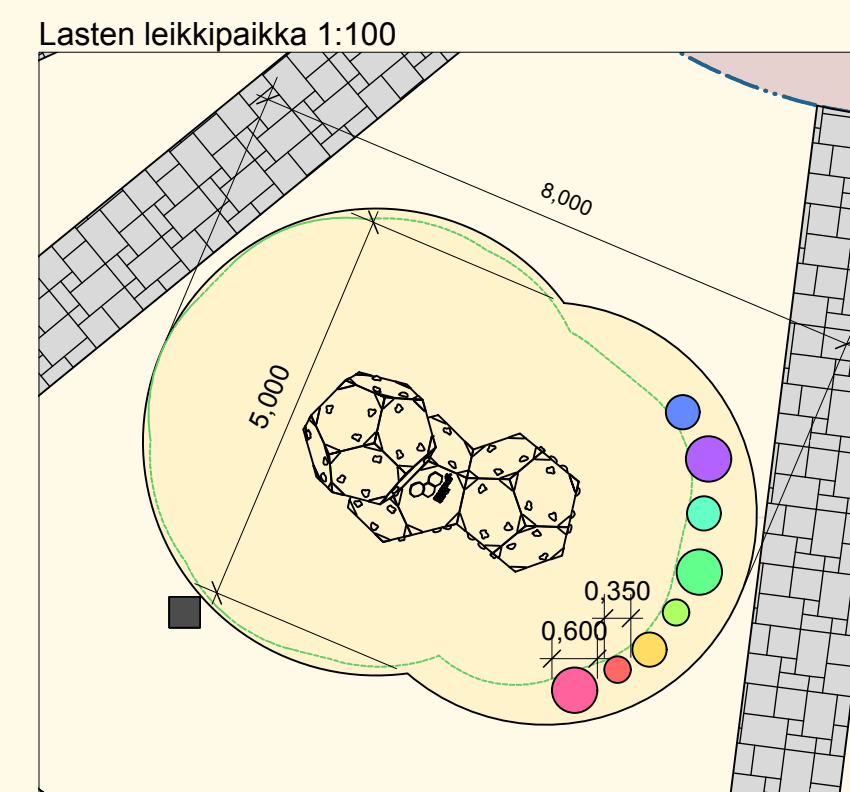
Playtop-pallo

KOMPAN kiipeilykuutiot

Kukkakummun istutusallaskehikko.

Kaupunki Pieksämäki	Kortteli 99	Tontti 3.62	Viranomaisenmerkintöjä
Rakennustoimenpide Restaurointi			Piirustustaji
Rakennuskohde Vanhojen veturitallien katettu torialue			Viher Piirustuksen sisältö Yleissuunnitelma 1:200
Suunnittelija: Henna Tenhunen Maisemasuunnittelun opiskelija, HAMK			Suunnitteluala Viher-suunnittelu

Pieksämäen veturitallien Veturipuisto

Havainnekuva kävelytiestä ja istuinympäristöstä.

VETURIPUISTO, LEVÄHDYSTÄ JA LEIKKIÄ OSTOSTEN VÄLISSÄ!

Veturipuisto sijaitsee tulevan kauppakeskuksen ja Veturitorin välittömässä läheisyydessä. Suunnittelun pohjana on ollut säilyttää säästettävät mäännyt niin, että ne tulisivat osaksi modernia kaupunkiympäristöä.

Puisto ja leikkikenttä ovat yhteydessä toisiinsa ja alueita ei ole rajattu selkeästi erillisiksi alueiksi. Tämä mahdollistaa eri ikäryhmien sulautumista yhteen. Lisäksi satamalahdun alueella ja leikkikentällä on käytetty samoja elementtejä, mm. kasvillisuutta. Näin alueille on saatu yhtenevä ilme.

Tavoitteena on luoda kaupamaailman asiakkaille vaihtoehtoinen virkistysalue ostosten yhteydessä. Puisto olisi myös koko kaupungin olohuone, mikä tarjoaa kaupunkilaisille viihtyisän ja virikkeellisen leikki- ja oleskelualueen.

Havainnekuva kävelytieltä satamalahdun puolelta.

Havainnekuva leikkikentästä, eteläpuoleiselta sisäntulolta päin.

KOKO KAUPUNGIN OLOHUONE

Puistossa risteilevä satamalahdun antaa kulkijalle mahdollisuuksia leikkiin ja istuskeluun kasvillisuuden seassa. Kasvillisuudella ja kulun suuntauksilla on luotu näkömaiden rajaamista ja avaamista, jotta puisto voisi tarjota mielenkiintoisia ja aistikkaita kokemuksia. Laiturin varrella on leikkeitä, joilla on penkkejä ja piknik pöytiä. Parin penkin läheisyydessä on lasten leikkiin tarkoitettuja välineitä. Laiturin sivustoilla kulkevat valovaijerit ja puihin kohdistetut kohdevalot luovat tunnelmaa pimeyteen syysiltoihin.

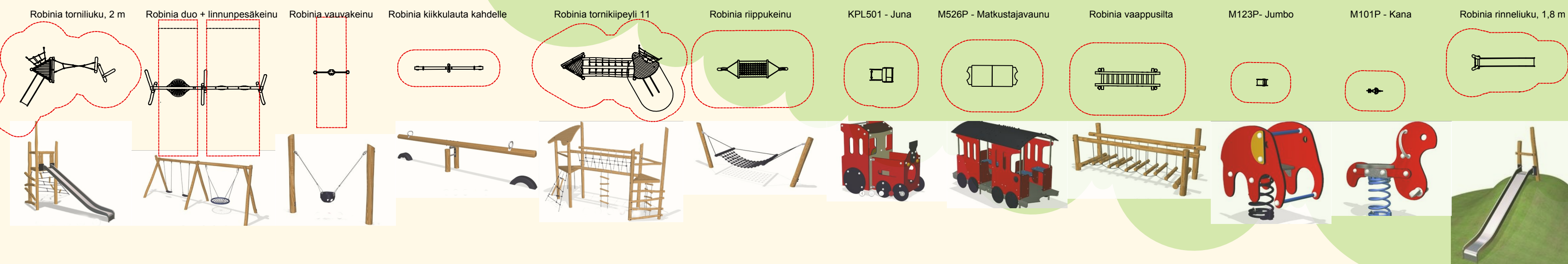
Leikkikentältä on yhteys satamalahdun kummaltakin puolelta rajoittuvalta sivulta. Leikkikenttää ympäröi monikerroksellinen kasvillisuus, mikä on yhtenevä puiston kanssa. Leikkikentän suunnittelun pohjana on ollut luoda lapsille viihtyisä ja mielenkiintoinen leikkialue, missä kasvillisuus on osa leikkiä. Kumirouhepinnoitteessa kulkee junarata ja polku, jonka varrella on erilaisia hyppyrutuja. Yksi leikkikentän poluista kulkee kasvillisuuden keskellä, jonka varrella on leikkiväline.

Alueella olevat säästettävät mäännyt säästetään niiltä osin kuin se rakennusvaiheessa on mahdollista. Jos puisto kärsii alueella rakentamisesta, on nurmikummun tarkoituksena luoda alueelle korkeuseroja, rajata näkömaita puistosta kauppakeskuksen parkkipaikalle ja toimia talvella lumenkasauspaikkana. Tämän osa puistosta on leikkavaa nurmikkoa, joka on puiston osalta vapaata piknik-alueita.

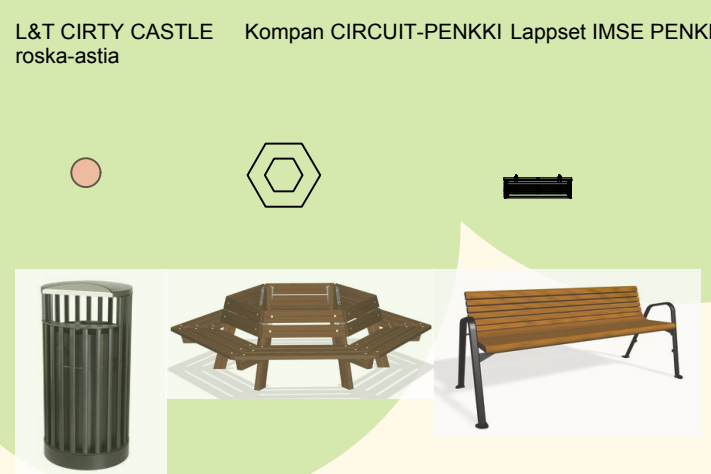

Havainnekuva nurmikumusta.

LEIKKIVÄLINEET Kompan

KALUSTEET

Kaupunki	Kortti	Tontti	Viranomaistenmerkintöjä
Pieksämäki	99	3.62	
Rakennustoimenpide			Piirustustyyli
Restauraatio			Vihreä
Rakennuskohde			Piirustuksen sisältö
Vanhojen veturitallien puistoalue			Yleissuunnitelma 1:200
			Esimerkkikasvit havainnekuvin
Suunnittelija:			Suunnitteluala
Henna Tenhunen			Vihersuunnittelu
Maisemasuunnittelun opiskelija, HAMK			

ESIMERKKIKASVIT

Liite 4
VETURIPUISTON YLEISSUUNNITELMA

Matala 10-50

Isokonnantatar
Bistorta major
(puutarhakasvit.fi)

Niittyräpelö
Briza media
(ahonalku.fi)

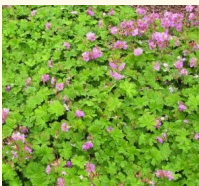
Karhunnata
Festuca gautieri
(paratiisintaimitarha.fi)

Metsälauha
Deschampsia f. lexuosa
(ahonalku.fi)

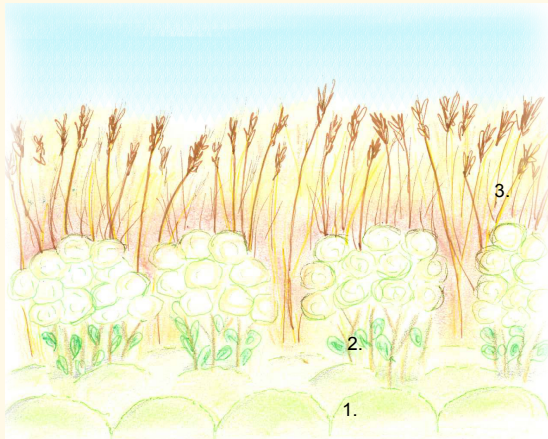
Verikurjenpolvi
Geranium sanguineum
(suomalainentaimi.fi)

Peittokurjenpolvi
Geranium x cantabrigiense
(suomalainentaimi.fi)

Komeamaksaruoho
Sedum 'Herbstfreude'
(suomalainentaimi.fi)

Karhunnata (1), pallohortensia (2) ja koristekastikka (3).

Keskikorkea 50-100

Peurankello
Campanula glomerata
(suomalainentaimi.fi)

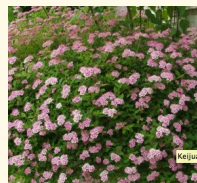
Palmusara
Carex muskinkumensis
(saragarden.fi)

Tarhapäivänlilja
Hemerocallis
(suomalainentaimi.fi)

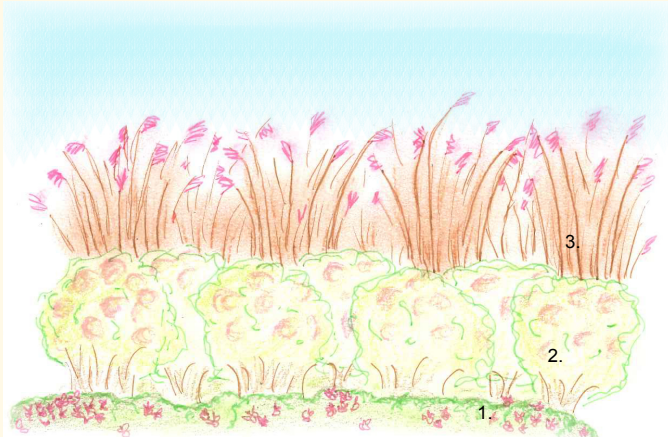
Pallohortensia
Hydrangea arborescense 'Annabelle'
(suomalainentaimi.fi)

Keijuangervo
Spiraea japonica 'Little Princess'
(suomalainentaimi.fi)

Ukkolaukka
Allium hollandicum
(plantagen.fi)

Verikurjenpolvi (1), keijuangervo (2) ja elefanttiheinä (3).

Korkea 100-200

Isosiniheinä
Molinia caerulea var. arundinacea 'Transparent'
(paratiisintaimitarha.fi)

Koristekastikka
Calamagrostis x acutiflora
(gronbacka.fi)

Valtikkanauhus
Ligularia przewalskii
(suomalainentaimi.fi)

Elefanttiheinä
Miscanthus sinensis
(viherpeukalot.fi)

Karhunnata (1) ja ukkolaukka (2).